

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 9 lutego 2016 r.

PS-KNPS.431.6.41.2015.MB1

Pani
Maria Jaśnikowska
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Kamiennej Górze

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 19, 21, 23 października 2015 r. na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art.126 i art.127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543, ze zm.) zespół kontrolny w składzie: Monika Broniszewska – starszy inspektor wojewódzki: przewodniczący zespołu, Urszula Szczebłowska – starszy inspektor wojewódzki: kontroler, z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze, al. Wojska Polskiego 10, 58-400 Kamienna Góra z zakresu zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji: zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym – art. 17 ust. 1 ustawy, zadań własnych gminy – art. 17 ust. 2 ustawy, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy, a także wybranych zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 19 października 2015 r.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o zatwierdzony w dniu 23 czerwca 2015 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego plan kontroli na II półrocze 2015 r.

W trakcie kontroli jednostką kierowała Pani Maria Jaśnikowska zatrudniona na stanowisku Kierownika GOPS od dnia 25 maja 1990 r.

Pani Maria Jaśnikowska jest odpowiedzialna za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień.

Podpisany w dniu 22 grudnia 2015 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z cytowanej ustawy.

Z ustaleń wynika, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy. Natomiast zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9, 12 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach w tym zakresie.

Ponadto stwierdzono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4 i 5 ustawy. Nie realizuje natomiast zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2, 3 ustawy. Organ kontrolny ustalił, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 4, 6 i 9 ustawy. Pozostałe zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 5, 7 i 8 ustawy nie były wykonywane, bowiem nie ubiegano się o pomoc w tym zakresie.

W Gminie Kamienna Góra realizowane jest zadanie wskazane w art. 110 ust. 4 ustawy. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka (art. 110 ust. 9), natomiast nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5). Ponadto Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6).

W trakcie kontroli stwierdzono, że Rada Gminy Kamienna Góra określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz częściowe lub całkowite zwolnienie od opłat Uchwałą Nr XXVI/119/04 z dnia 23 listopada 2004 r. ze zmianami dokonanymi Uchwałą Nr IX/37/11 z dnia 29 czerwca 2011 r. i Uchwałą Nr XXXI/186/13 z dnia 26 czerwca 2013 r.

Uchwała nie wskazuje kosztu 1 godziny świadczonych usług oraz specjalistycznych usług opiekuńczych. Zgodnie z art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Zatem wskazać należy, że przytoczony przepis ustawy o pomocy społecznej stanowi, że to właśnie rada gminy jest organem właściwym do określenia szczegółowych warunków odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. Oznacza to konieczność ustalenia przez radę gminy

w uchwale szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania. Oznacza to również konieczność ustalenia kwoty odpłatności za realizację jednej godziny usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na sformułowanie oceny wpływ miały następujące nieprawidłowości:

- Przyznanie pomocy w formie posiłku z datą wcześniejszą niż faktyczna data złożenia wniosku przez stronę.

W sprawie nr 3 R.B. decyzją Nr GOPS.4420.38.2014 z dnia 31.01.2014 r. przyznano pomoc w formie posiłku dla dziecka oraz w sprawach nr 3 I.P. i nr 8 Z.M. odpowiednio decyzją nr GOPS.4420.136.2014 z dnia 28.11.14 r. i nr OPS.4420.75.2014 z dnia 30.05.14 r. przyznano pomoc w formie posiłku dla dorosłych z datą wcześniejszą niż faktyczna data złożenia wniosku przez stronę, przy czym w wywiadzie środowiskowym ani w żadnym innym dokumencie nie było informacji, iż jest to pomoc udzielona z urzędu.

Przyznanie posiłku od daty wcześniejszej niż faktyczna data złożenia wniosku przez stronę powinno mieć uzasadnienie w udzieleniu pomocy w formie posiłku z urzędu – zgodnie z art. 102 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. W aktach nie udokumentowano pisemnie faktu przyznania pomocy w formie posiłku za okres poprzedzający złożenie wniosku o przyznanie pomocy, zgodnie z obowiązującą na podstawie art. 14 k.p.a. zasadą pisemności postępowania administracyjnego. W wymienionych sprawach trudno również ustalić datę wszczęcia postępowania z urzędu, za którą uważa się dzień pierwszej czynności urzędowej podjętej przez uprawniony podmiot, o której zawiadomiono stronę. Nie stanowią, bowiem wszczęcia postępowania czynności wewnętrzne, które są podejmowane w celu wstępnego ustalenia stanu sprawy i oceny zasadności wszczęcia postępowania.

- Błędne naliczenie odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej w przypadku zmiany dochodu nie przekraczającej 10 % właściwego kryterium dochodowego.

W trakcie kontroli ustalono, że w sprawie nr 1 (Z.K.) decyzją nr GOPS.4550.12.2012 z dnia 17.04.2012 r. ustalono odpłatność Strony za pobyt w domu pomocy społecznej w wysokości 640,08 zł miesięcznie przyjmując dochód osoby w kwocie 914,40 zł. W związku z ogłoszeniem nr 1 z dnia 16 stycznia 2015 r. Starosty Cieszyńskiego ustalającym miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Ewangelickim Domu Opieki „EMAUS” w Dzięgielowie w wysokości 2.974,03 zł miesięcznie decyzją nr GOPS.4550.1.2015 z dn. 18.02.2015 r. zmieniono odpłatność mieszkanki do kwoty 674,39 zł miesięcznie od 01.02.2015 r. mimo, że

zmiana dochodu Strony (963,41 zł) nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. Strona winna nadal ponosić odpłatność w wysokości 640,08 zł miesięcznie. Ponadto w wyniku waloryzacji renty od 01.03.2015 r. do kwoty 993,58 zł (przekraczającej 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej) nie zmieniono odpłatności Strony za pobyt w placówce od 01.04.2015 r. W okresie objętym kontrolą od 01.01.2014 r. do 31.03.2015 r. Strona powinna ponosić odpłatność w wysokości 640,08 zł miesięcznie, a od 1.04.2015 r. powyższa odpłatność powinna wynosić 695,51 zł miesięcznie.

W związku z powyższym ustalono, że w okresie od 01.02.15 r. do 31.03.15 r. po stronie mieszkanki domu pomocy społecznej powstała nadpłata w łącznej kwocie 68,62 zł, którą należy zwrócić Stronie. Natomiast w okresie od 1.04.2015 r. do 30.09.2015 po stronie mieszkańca powstała niedopłata w łącznej wysokości 126,72 zł, którą Strona winna wyrównać na rachunek Ewangelickiego Domu Opieki „EMAUS” w Dziegielowie.

Zgodnie z art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenie niepieniężne nie wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. Okres ponoszenia odpłatności za świadczenie niepieniężne to okres od daty ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej do zmiany dochodu.

- Nieterminowe przeprowadzenie aktualizacji wywiadu środowiskowego u osoby uprawnionej do zasiłku stałego.

W jednym przypadku (sprawa nr 5 L.P.) stwierdzono, że aktualizacja wywiadu środowiskowego nie została przeprowadzona terminowo, gdyż wywiad z dnia 24.01.2014 r. został zaktualizowany dopiero w dniu 8.10.2014 r.

Powyższe jest niezgodne z art. 107 ust. 4 ustawy, który stanowi, że w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także, gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządza się aktualizację wywiadu. W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację należy sporządzać nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Przyznanie pomocy w formie posiłku od daty wcześniejszej niż faktyczna data złożenia wniosku przez stronę winno mieć uzasadnienie np. w udzieleniu danej osobie pomocy z urzędu. Należy pisemnie dokumentować fakt przyznania pomocy za okres poprzedzający złożenie wniosku o jej przyznanie.

Podstawa prawna: art. 102 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

2. Przeliczenia wysokości odpłatności za świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej dokonywać w oparciu o art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej tj. gdy kwota zmiany dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W związku z tym w sprawie nr 1 (Z.K.) zweryfikować odpłatność za dom pomocy społecznej:

- a. rozliczyć nadpłatę za okres od 1.02.2015 do 31.03.2015 r. w kwocie 68,62 zł po stronie mieszkanki dps i niedopłatę w tej samej wysokości po stronie Gminy;
- b. rozliczyć niedopłatę za okres od 1.04.2015 r. do 30.09.2015 r. w kwocie 126,72 zł po stronie mieszkanki dps i nadpłatę w tej samej wysokości po stronie Gminy.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3, art. 106 ust. 3b ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.).

Termin wykonania: niezwłocznie.

3. Wywiad środowiskowy jest szczególnym środkiem dowodowym mającym zastosowanie w postępowaniu w sprawach z zakresu pomocy społecznej, przy pomocy, którego organ administracji ustala faktyczną sytuację socjalno-bytową osoby/rodziny ubiegającej się o pomoc. W związku z tym aktualizacje wywiadów środowiskowych winny być sporządzane za każdym razem, gdy strona ubiega się o pomoc po raz kolejny oraz w sytuacji, gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie. Ponadto w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację wywiadu sporządzać nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy mimo braku zmiany danych.

Podstawa prawna: art. 107 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Otrzymują:

1. Pan Patryk Straus

Wójt Gminy Kamienna Góra

2. a/a

Wz. Kamienna Góra
Ewelina Zygmunt

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Czubybowska
Z-CIA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

